

יוזא

ניצוצי אור ורסיסי הוד, שביבי אש ונטפי זכרון, בשולי אדרתו הטהורה של כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד מתתיהו מביאלא זי"ע בעל ה'להבת דוד' לרגל יומא דהילולא קדישא - כ"ה תשרי

הנוראה. באותם ימים, לאחר השממה האיומה, התנשא רבינו כארי להקים שם ושארית לחסידות ביאלא, שכמעט ונכחדה לחלוטין בימי הרס עולם. נתקיים בו ברבינו 'איש דורות ראו עיניו'. עוד זכה לראות את חצר הקודש 'ביאלא' בהדר-תפארתה בימי קדם, בטרם מטו מוסדות תבל. עוד נשם את אוויר הפסגות שהיה מנשב בפולין של מעלה, עת היתה עיר מלאה חכמים וסופרים. בד בבד גם ראה בחורבנה, כאשר בית ביאלא נחרבה עד היסוד, לאחר שהורס הכורת על כל בניה. אמנם גם כאשר נראה היה כי אין תקווה לאחריתו חלילה, לא רפו ידיו של רבינו, והוא הגביר עטרה ליושנה ולבוא לחסות בצל כנפי ולחדש המלוכה בכימי הזוהר.

כמה יגיעות יגע וכמה טרחות טרח! ביגיעה עצומה הלך וקיבץ את שארית הפליטה, וליקט אחד אל אחד את שרידי החסידים, ועוררם להחזיר עטרה ליושנה ולבוא לחסות בצל כנפי אביו הקדוש. הדבר עלה בידו בסרחה מרובה ובמאמץ קשה ביותר, אך רבינו לא אמר נואש, ופעל ללא ליאות עקב לצד אגודל, עד שחפץ ה' בידו הצליח ומאמציו נשאו פרי.

לא לחינם התבטאו גדולי החסידים והמקורבים: בואו ונחזיק טובה לרבינו, שאלמלא פועלו הגדול לא היה נותר מחצר ביאלא שם ושארית ח"ו. אף כ"ק מרן גאב"ד נאראל זצ"ל, העיד ואמר על רבינו: בעצמי נוכחתי לראות במסירות נפשו וכוחותיו! כל אשר אתם רואים כיום בחצה"ק ביאלא - הכל נזקף לזכותו! אלמלא הוא, היתה גורלה של חצה"ק ביאלא כגורלן של חצרות-קודש רבות, אשר שָׁמַן שָׁקַע בתוכם הנשיה.

מִיּוֹן פִּינְטֵל הָאָרֶץ

וכמים הפנים לפנים, כן לב אביו הגדול אל בנו רבינו. מרן הק' גילה כלפיו אותות חיבה מופלגים, והחזיר לו כמידתו אהבה רבה בכפליים. מרן לא זו מחבבו עד שכינהו בביטוי נורא-הוד: מִיּוֹן פִּינְטֵל הָאָרֶץ! [נקודת לבבין]. ביטוי מופלא נוסף נשמע פעם מפ"ק בערוב

לנפשיה. כל כולו היה טפל ומבוטל אל אביו הק', ובזה ראה את כל ייעודו ושליחותו עלי אדמות. אף רבינו היה אומר: אני הנני משרת של אבי הקדוש, והריני מוכן ומזומן להקריב כל אשר לי עבור מילוי רצון קדשו^(א) בליל שמחת תורה תשנ"ח, כיומיים טרם הסתלקותו הפתאומית לחיי עד, התבטא בשפלות-רוחו: אך דבר אחד יש בידי, שהייתי משרת את אבי הקדוש!

בטרם נישואי בזיווג שני [לאחר התאלמנותו], אמר רבינו למחברתו בקודש הרבנית הצדקנית ע"ה כי למען אביו הק' מוכן הוא לוותר אף מעבודת ה'! כן היה מתבטא ברוב רגש אודות שימוש את אביו הק': הנני עבד לעבדי ה'!

מקומם ומכונן חצר הקודש

מעת עלה אביו הק' מגלות סיביר הדרויה ותקע יתדותיו בארץ הקודש, הלכו שניהם יחדיו לכונן ולקיים מחדש את חצר הקודש ביאלא, לאחר השבר הגדול שפקד את עמנו בשנות השואה

בין הני צדיקי עולם ששתלן הקב"ה בדורנו האחרון, התנשאה קומתו התמירה של האי צדיק קדוש וטהור, עמוד העבודה והיראה, לפיד האש ההולך לפני המחנה, כ"ק איתן אדוננו רבי דוד מתתיהו מביאלא זי"ע, בנו יקירו וחביבו של כ"ק מרן רבי יחיאל יהושע מביאלא זי"ע, בעל ה'קדושת חלקת יהושע'.

אם באנו להציע את תולדות דברי ימיו וקורות יריעת חייו - לא נצליח לגעת אף באפס קצהו. הלא על כל חלק וחלק מימי חייו רבו כמו רבו סיפורי הקודש. התמדתו העצומה בתורה, עבודת התפילה בלהבת אש, השבתות המאירות, קדושתו וטהרתו, התקשורות העצומה באביו הק', מידותיו המזוככות, שגב מעלותיו העצומות, הרה"ק שהתגלגל בבית מדרשו והמופתים העצומים שפעל, כל אחד מהם דיו בכדי למלא בו גליגות שלמים. אי לכך, במסגרת קצרה זו ננסה ללקט זעיר פה זעיר שם נקודות של אור מתוך מכלול אישיותו הכבירה, וללמד על הכלל כולו יצאו^(ב).

ונפשו קשורה בנפשו

אחת הנקודות המפעימות בה בלט רבינו לאורך כל שנותיו, והיתה לחלק בלתי נפרד מאישיותו המזהירה, היא התקשורתו המופלאה באביו הק', באתדבקות רוחא ברוחא, ובחבלי אהבה ודבקות יוצאים מן הכלל, בבחינת 'נפשו קשורה בנפשו'. הקשר הטמיר והנעלם אשר שרר בין הני תרי צדיקים, האב ובנו שראו את הקודש, היתה לאות ולמופת.

בתורא פני קדשו של רבינו, ובכל תהלוכות והליכות חייו, השתקפה כמין שחר דמות דיוקנו של אביו הק', אשר ידו לא זזה מתוך ידו כל ימי חיי-חיותו, ולא הסיח דעתו הימנו לרגע אחד אף לאחר הסתלקותו. כל באי היכלו של רבינו, וכל ראויו ומכיריו, כולם העידו-הגידו כי הינו 'ברא כרעא דאבוה', וכל מעשיו וענייניו הינם כצלם דמות תבניתם של אורחות חיי אביו הק'. בגדול ענוותנותו, היה רבינו בעיניו בבחינת "לית ליה מגרמיה כלום", ומעולם לא החזיק טיבואת

(א) בע"ה עוסקים אנו בימים אלו בבירור מקומו של צדיק, ובעריכת תולדותיו בקודש. כל הידוע עובדה או פנינה היכולה להעשיר את הידיעה - יואיל נא לזכות בה את הרבים ולפנות לכתובת האימייל: S5324049@gmail.com, וזכותו של אותו צדיק עניו באלף המון להתברך בכל מילי דמיטב.

(ב) מפי מחברתו הטהורה, הרבנית הצדקנית ע"ה.

(ג) מפי בתו, הרבנית מסערט-וידניץ תל"ט"א.

(ד) מפי אמו הרבנית הצדקנית ע"ה.

פני קדשו בשבת קודש, כאשר מפניו הקדושים בקע אור מיוחד, ומראה קלסתר-פניו היה כולו להבים.

שינוי הצורה אשר היה ניכר על רבינו במשך כל יום השבת, כבר היה מורגש עליו תיכף ומיד לאחר עלותו מבית הטבילה בערב שבת, לאחר שטירה עצמו בסילודין לשם תוספת קדושה וקבלת הנשמה יתירה. וכך מעיד הרה"צ ר' מיכל שצדורביצקי שליט"א: התגוררתי סמוך למקוה בו נהג רבינו לטבול מדי ערב שבת בשנים קדמוניות, ובמשך תקופה ארוכה נהגתי לעמוד בדרכו של רבינו בצאתו מן המקוה, יען היה זה עבורי תענוג עילאי לחזות בזיו פניו המבהיקות לאחר עלותו מבית הטבילה. התקיים בו מה שסיפור על צדיקי קמאי, כי צורת קדשם היתה משתנה ומתעלה לחלוטין לאחר עבודת הטבילה בערב שבת!

דמות דיוקנו של אביו

חותמו של אביו הק' היה נסוך על עריכת שולחנו הטהור בעב"ק, וכל באי שעריו העידו כי בשולח"ט חשים המה את רוחו החופפת של מרן ה'חלקת יהושע'. עבודת הקידוש הלוהטת בלבב אש קודש, זיו פניו המבהיקות בקדושת השבת, השירות והתשבויות בתהליכות עצומה, וכל מציאותו וישותו של רבינו, הכריזו כי דין רפי"ש מבית אבא, וכל הווייתו הזכירה ביותר את אוירת הקודש העילאית ששורה בצל האב הגדול.

מה נהדר היה המחזה, עת היה רבינו עולה לעשות שבתו בעיר הקודש ירושלים, כאשר פארי העדה שזכו ליצוק מים על ידו של אביו הק', מעטרים אותו ויושבים ראשונה במלכות משני צידי השולחן. ביניהם הרה"צ רבי ישראל סופר רוזנצווייג זצ"ל, הגה"צ רבי דוד מושיקוביץ זצ"ל אב"ד בוניאדא, הגה"צ רבי יהושע דייטש זצ"ל אב"ד קטמון, הרה"ח רבי יעקב סאמעט זצ"ל, הרה"ח רבי נתן טעלפישיץ זצ"ל, הרה"ג רבי עקיבא יוסף אייזנבאך זצ"ל, ועוד רבים מיקירי קרית דשופרייז וחסידיים ישישים משיירי דור דעה.

אותן שבתות בעלות בעיר הקודש, היו הזדמנות פז עבור כל אותם שזכו להסתופף בצל קדושת מרן ה'חלקת יהושע', לבוא ולטעום משיירי הלשכה, ולחזות בנועם עבודתו של רבינו אשר דמות דיוקנו של אביו חקוקה היתה בכל דרכיו ומעשיו. השולחנות הטהורים שערך רבינו בלבב אש קודש בדרכו של אביו הק', ובפרט עבודת הקידוש שנעשתה באותה התלהבות לוחשת כעבודתו המפורסמת של האב הגדול, הכריזו בפה מלא כי אכן דרכה ומחותה של ביאלא רבתי עודנה חיה וקיימת, וכי ישנו המשך מפואר לשושלת הקודש. כמה דלילים של דבקות שמחה ויראה ניתן היה לשאוב באותן שעות עילאיות של זמירות ותשבויות לק"ל חי, והנוכחים נתמלאו עונג רוחני עד אין קץ.

גם בעת רעוא דרעיון, הופיעו בהדרגה זקני החסידים בני הדור הקודם, אשר באו להתבסס מעבודת הקודש במחיצתו של רבינו. באחת הפעמים, כאשר החסיד המפורסם הרה"צ ר' ישראל רוזנצווייג זצ"ל נפרד מרבינו לאחר מעריב, ירד עמו אחד האברכים, ללוותו לביתו. בעודם מהלכים, הביע האברך את רחשי לבבו

בהכירם את עוצם תוקף התקשרותו באביו הק', ובראותם בו בנראה נאמנה לדמות דיוקנו של האב הגדול. ביטויים רבים נשמעו על כך, ולא עת האסף המקנה. אולם פטור בלא כלום אי אפשר. שלושה מגדולי הדור, הגאון רבי בנימין זילבר זצ"ל, כ"ק מרן אדמו"ר ממודו"ץ זצוק"ל וכ"ק מרן אדמו"ר מאלכסנדר זצוק"ל, כתבו במכתב

נרגש לאחר הכתרתו של רבינו, כי הוא היה 'המוציא והמביא' והנושא בעול בכל מה שנוגע לאביו הק', בבחינת והוא שרתו בכל כוחו הנאמר אצל יהושע, ואי לכך לו יאתה עטרת המשך ההנהגה, וראוי הוא לאותה איצטלא לשמש תחת אביו ולהיות רועה צאן קדשים, כיהושע בן נון אשר כיהן תחת משה רבינו.

מרן האדמו"ר מוידו"ץ שליט"א, התבטא פעם אודות רבינו זצ"ל: "היתה לי הזכירה להכיר. הוא בער בקדושת השבת! זוכרני את פניו הלוהטות מחמת קדושת השבת. הוא היה אש להבה! גם זכיתי להכיר את אביו הרה"ק ה'חלקת יהושע'".

זצ"ל, ואף הוא בער בקדושת השבת. הרבי מביאלא לקח את דרך עבודתו מאביו הגדול, והמשיך את עבודתו הקדושה של אביו הק' ללא שום שינוי".

מאור פניו בשבת

ואמנם קדושת השבת שבערה בקרב רבינו היתה מן המפורסמות. אם בכל ששת ימי המעשה היו זיו פניו מאירים כספירים בקדושה עילאה, וצורת קדשו הילכה לפניו וכמו הכריזה על הכמוס בחבינו, הרי בהגיע יום השבת היו פניו הקדושות מזוהרים ומבהיקים שבעתים, כי קרן אור פניו.

כה העידו חסידים בעלי מדע, כי אין דומה תואר פניו של רבינו בימות החול, לתואר מאור פניו ביום השבת. סומקא וחיוורא שמשו בערבוביה, במראה מרטיט ונורא-הוד. אנשי מעשה היו באים לשזוף עיניהם בשינוי המפליג בתואר

ימיו, באמרו: עס וואלט מיר געווען ווערד כל חללי דעלמא, נישט מצער זיין רבי דוד'טשע! [כל חללי דעלמא אינם שווים בעיני מאומה, עבור למנוע מבני רבי דוד מתתיהו צער ועגמת נפש].

מחמת חשיבותו הרבה של רבינו בעיני אביו הק', אף היה מורה לכבדו בסנדקאות, דבר שהיה מרומם ונעלה מאד בעיני מרן ה'חלקת יהושע', אשר היה עושה עסק רב סביב ענין זה. בכך גילה טפח וטפחים מגדולי הערצתו כלפי בני חמדת לבבו. כן התבטא פעם כי בנו רבינו זכה למידת הקדושה כראוי וכיאותו, וחזו מאן גברא רבא דקמסהדי עליה!

לקדושים אשר בארץ המה

אף לאחר הסתלקות אביו הק', לא זו רבינו מדרכו והתקשרותו, וגם כשכבר נהג נשיאותו ברמה זה שנים רבות, כמעט לא הסיח דעתו מאביו הק'. בכל הזדמנות היה מזכירו בחיל ובמורה, כשקולו וגופו רוטטים מהתרגשות.

כל סדר מנהל הנהגתו היתה בבחינת המשך הנהגת אביו, ותמיד הרגיש עצמו כחוסה בצל כנפיו הקדושים. בכל נושא שעמד על הפרק היה מתבטא: "וואס וואלט דער טאטע געזאגט צו דעם".

אף מרן ה'חלקת יהושע' המשיך להתגבול אל רבינו לאחר פטירתו, ועמד על ימינו בכל עת. רבינו התבטא פעם כמסיח לפי תומו, כי אביו הק' עומד אצלו בעת קריאת הקוויטלאך, ומחווה לו מה לענות למחלי פניו! בהזדמנות אחרת, כאשר הבחין באחד ממקורביו התמה מתוך התפעלות כיצד תיכף בתחילת הנהגתו נוהג הוא כזקן ורגיל ויודע להשיב לשאליו דבר, ואף מבטיח ישועות בחוקף ועוז כאשר רוח הקודש גלויה מתגלגלת בבית מדרשו, נענה ואמר לו: כהאב גענוג יארן משמש געווען דעם טאטן, כדי כ'זאב וויסן וואס צו ענטפערן! [שימשתי את אבי הק' די והותר, בכדי שעוד אדע מה וכיצד לענות...].

בחלום אדבר בו. בכ"א שבט תשמ"ז, יומא דהילולא של מרן זצ"ל, נערך מעמד 'הכנסת ספר תורה' לבית מדרשו הגדול של רבינו בבני ברק. כאשר הגיע אחיו הגדול כ"ק אדמו"ר מביאלא רמת אדורן זצוק"ל לכתיבת האותיות, סיפר לו רבינו סיפור מפליא, מתוך רוב רטט והתרגשות: לפני שעה קלה התנמנמתי קמעה, והנה בחלומי נגלה אלי אביו הקדוש מעולם האמת, ואמר שהגיע להשתתף עמנו בשמחה זו הנערכת לטובת נשמתו. אמרתי לו בחלומי כי נתקשיתי היום בדברי הכתוב 'עתה כתבו לכם את השירה הזאת', ואביו הק' השיב לי תשובה נפלאה! רבינו פירט לפני אחיו את השאלה והתשובה שקיבל משמיא, לקול התפעלותו העצומה של אחיו. סיפור זה עורר התרגשות עצומה בקרב המשתתפים שנכחו במקום, אשר נוכחו לדעת עד היכן מגיעה עומק התקשרותם של הני צנתרי דדהא, בחייהם ובמותם לא נפרדו.

המשכת דרך הקודש

לא בכדי היו גדולי וצדיקי דורו רואים ברבינו ממשיך נאמן למלא מקום אבותיו הקדושים,

(ה) מפי אחיו הגדול, כ"ק מרן אדמו"ר מביאלא-פשיסחא זצוק"ל.

(ו) מפי הרה"ח ר' חיים שלמה אסתרונן ז"ל ובלחט"א הרה"ג ר' אשר זעליג וסרמן שליט"א.

(ז) מפי משמיו בקודש של מרן ה'חלקת יהושע'.

(ח) מפי הרה"ח ר' ישראל אשר שיינפלד שליט"א והגה"ח ר' זאב דייטש שליט"א.

עבודת הנענועים

מה מאד יהמה לבנו בהעלותנו על זכרוננו עוצם התלהבותו הכבירה של רבינו ביקוד אש בכל דבר שבקדושה, ובפרט במצות ד' יגיענו אשר בעבודת הכנים כחות עילאיים ויגיעה עצומה למעלה מבית אנוש. עבודת הנענועים בצילו של רבינו, היתה עבודה רמה ונשגבה, כחד מצדיקי קמאי. אין לתאר ולשער עוצם יגיעתו בעת עשיית הנענועים, כחד משרפי מעלה; הוא בער ויָקַד כלפיד אש, תנועותיו הרעידו את הלבבות, והיה ניכר בחוש כי מרחף הוא בעולמות העליונים, כאשר גלגלי ניצבות ארצה אך ראשו מגיע השמימה. את סודה ועניינה הפנימי של עבודה קדושה זו קיבל מאביו הק' [כפי שהתבטא בעצמו בהושענא רבה האחרון לימי חייו], ובעבודה עילאית זו השקיע את כל כוחותיו, עד שהיה נחלש ביותר ומגיע ליד אפיסת הכוחות. הפלגות גדולות נשמעו מפי צדיקים אודות גודל מעלת עבודתו בשעת הנענועים. מחותנו, הרה"ק מהרצ"ה מקרעשטיץ צי"ק, התבטא בענותותו: כל מה שאנו פועלים בעבודת הימים הנוראים וימי חג הסוכות, פועל מחותני הרבי מביאלא בשעה אחת בלבד, בעת עבודתו הגדולה בשעת הנענועים!

עבודת הנענועים המופלאה ארכה שעה ארוכה, כאשר רבינו מזמר בדביקות ובכיסופין את גיגון הנענועים המרטיט כל לב, המקובל בחצ"ק מאת הרה"ק בעל האור לשמים זצ"ע. בתנועה קדושה זו, כיוון כוונותיו ויחד ייחודי, כשכולו בוער בתשוקה עצומה ליצורו. היה ניכר בעליל כי הגיגון מכון כנגד הכוונות המיוחדות לכל אחת מרוחות השמים, ואף אופן תנועותיו היו מכוונות כנגד כוונות עבודתו, שהיתה נעשית מתוך יגיעה עצומה עד מיצוי כוחותיו. בעת שהיה עושה הנענועים כלפי מטה, היה מתכוף מלוא קומתו, עד שהיה נראה כיושב ונשען על ברכיו. כך שהה בכפופות קומה במשך זמן ארוך, למעלה מגדר אנושי.

בהאי קטירא אתקטר

רמזים רבים פירז רבינו טרם הסתלקותו הפתאומית לחי עז. רק לאחר השבר הנורא, עם עלותו בסערה השמימה, ובחבנו דבריו למפרע. בשעה הקדושה של רעוא דרעיו, בבודו הוגה בספרו של זקניו הקדוש 'דברי בינה', עלה ונתעלה במלאכי אש, במיתת נשיקה מופלאה כחד מצדיקי קמאי. ויפקד מקום דוד! במוצאי שבת קודש פרשת בראשית, כ"ה תשרי עלה בסערה השמימה, לאחר עבודת הקודש הנוראה בימי ירח האיתנים.

ויהי בעלות הלהב! רבינו עלה ונתעלה לשמי רום, ויצאה נשמתו בקדושה ובטהרה, למגירת לב המוני חסידיו ומעריציו ורבבות אלפי ישראל. אמנם זאת נחמתנו בענייני ספרו הקדוש 'להב דוד' על התורה והמועדים, אשר השאיר אחריו ברכה, לחיותנו כחיים הזה.

חסידים בני-דעת וברי-לבב שחו בהתפעמות, כי התיבות 'להב דוד', עולות בגימטריא ממנין 'חיהאל יחושע' עם הכולל, ויהי לפלא! - - -

התקשרותו העצומה של רבינו באביו הקדוש, נחקקה באותיות של זהב בשם ספרו הקדוש, והיא לו לאות ולעדות על אתקשרותא רוחא ברוחא, יבוא הבן אצל האב, הנאהבים והנעמים בחיים ובמותם לא נפרדו!

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

אלא התמדתו כה בלטה והזדקרה, עד שהדבר נחקק בלב הגאון לאורך ימים ושנים, ואף לאחר חלוף יותר משבעים שנה, ברצותו לציין את אוירת חג השבועות הרוממה - נקט כמסיח לפי תומו את התמדתו המופלאה של רבינו, אשר היתה בעיניו לאות ולמופת!

עבודת התפילה

"מי שלא ראה את תפילתו של רבינו, לא ראה תפילה מימיו". הרגשה זו היתה נחלתם של רבים, אשר זכו לראות ולשמוע את תפילותיו הלהטות של רבינו, והרגישו כי בכח תפילותיו המרטיטות מעלה אותם רבינו טפח וטפחיים מעל הקרקע,

ומרום אותם למחוות טמירן של קרבת אלקים מאד נעלה. מי שנקלע למחיצתו בשעת התפילה, וראה את החזיון הנורא בנפולתי אלקים אשר נפתל עם יוצרו וקונו, כשהוא מתלקח באש להבה ולבו נשפך כמים ברוח נשברה, נסחף באותה השראה עילאית אשר שרתה בבית תפילתו, והשיג משמעות חדשה במהותה ובטעמה של תפילה.

העיד הגאון רבי שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל, כי מאז שמע את תפילתו של רבינו, השיג פירוש חדש בתפילה!

מִן הַר מְפוֹנִיב' אהב מאד את הבחורים החסידים בישיבה, ונתן להם לנהוג כמנהגיהם המיוחדים מתוך חיבה יתירה. הודות לכך, היו הבחורים החסידים מתארגנים להתפלל במנין מיוחד ביומא דפגרא, כימי השבתות והמועדים ובראשי-חדשים. מפעם לפעם, היה הרב מְפוֹנִיב' מגיע לעקוב אחר תפילתם. לאחת הפעמים, כאשר כבדו את רבינו לירד לפוני התיבה בראש חודש והתפלל את תפילת ההלל כדרכו בהתלהבות וברגשי קודש, הגיע הרב מְפוֹנִיב' להקשיב לנעימות תפילתו, והתפעם עד עמקי נפשו. בהגיע קריאת התורה, כאשר כבדו את הרב מְפוֹנִיב' לעלות לתורה, פרץ הרב בבכי רוטט של התרגשות באמצע ברכת התורה. לשאלת מקורבו הרה"ח ר' זלמן ינקלביץ ז"ל לבכיה מה זו עושה, נענה הפוניב' ע"ר רב ואמר: וכי כיצד לא אבכה מהתרגשות לאחר ששמעתי תפילת הלל שכוז המלאה לב ורגש! ביטויים רבים נוספים נשמעו מפי צדיקי דורו, ועוד חזון למועד.

כלפי הרה"צ ר' ישראל, והתבטא כי ברצונו למסור לו ברכת יישר כח, על שטרף לבוא ולחזק את רבינו בתחילת הנהגתו. הרים ר' ישראל מבטו אליו, ואמר לו ברגש עז כאשר דמעות נוצצות בעיניו: לי אתה אומר יישר כח? אני הוא זה שצריך לומר לך יישר כח! מה אומר לך? מיים שנפטר רבינו הקדוש [החלקת יהושע] חש אנכי שניטל ממני הטעם ביום השבת! והנה כאשר הרבי מגיע חג, וזוכה אני לישב אצלו בסעודה שלישית, ולשמוע 'קל מסתתר' או 'ידי נפש', מחזיר הוא אותי שנים רבות לאחר, ולבי עולה על גדותיו בנענועים למורי ורבי בחילו נרו עלי ראשי! ובכן אפוא, על מי לומר למי יישר כח?^(ט)

כאשר הגה"צ רבי יהושע דייטש זצ"ל, הגיע להשתתף לראשונה בשולחנו הטהור של רבינו בעיקר ירושלים, אזי לרוב התרגשותו ומראות האלקים אשר ראו עיניו במעמד הנשגב, התבטא לאמר [בהביעו התמרמרותו כלפי עצמו]: במידועי של מרן החלקת יהושע הייתי, אך צר לי על שמימי לא השכלתי להתשתף בשולחנותיו הטהורים. ברם, עכשיו שנכחתי בשולחן בנו הרבי מיט אזא ברען און אזא געווייגטקייט, בזאת מואיל אני להתנהג, שכן אף אם אמנם לא זכיתי לראות את שולחנו של האב הגדול, לכל הפחות זכיתי לראות את שולחנו של בנו, אשר שימש בבואה נאמנה לדמות דיוקנו של אביו. מני אז, בכל עת שביקר רבינו בירושלים, הסתופף הגה"צ בקביעות בשולחנותיו הטהורים.

המתמיד של ישיבת פוניב'

התמדתו העצומה של רבינו בימי נעוריו בישיבת פוניב' [בה למד לאחר שעלה בגפו לארה"ק עם עליית 'לדי טהראן'] - היתה זכורה היטב לזקני גדולי הדור, אשר למדו עמו בישיבה בשנות בחרותו.

ביטוי נאדר, המשקף להפליא את גודל התמדתו של רבינו בשנות לימודיו בישיבה, מוצאים אנו בדבריו של הגאון הגדול מרן ר' דוב לנדו שליט"א. אשר בבקשו לציין בפני שומעי לקחו דוגמא להתמדה והתלהבות בלימוד התורה, נקט את דמותו של רבינו, אשר שקדנותו העצומה בימי נעוריו שבתה את ליבו, תיכף כאשר ראהו לראשונה בישיבת פוניב'. היה זה בשנת קודש, אותה נשא הגאון לפני ראשי ארגון 'דרשר' (ערב חג השבועות תשפ"ה), בה שאלוהו אודות רוממות כבוד התורה בשנים עברו. הגאון החל לגולל מזכרונותיו בימי קדם, והעלה על נס את אותו חג השבועות אשר חגג בימי נעוריו בישיבת פוניב', עוד בטרם נמנה בין שורות תלמידיה. ברגש רב תיאר כיצד התרשם ביותר מאווירת ההתמדה העצומה ששררה בהיכל הישיבה, ומדי דבריו בציין בטבעיות כי מי שצד אז את עיניו בחור מתמיד עצום הלומד בשקידה יוצאת דופן, היה מרן רבינו - אשר הגה על תלמודו במתיקות והתלהבות מיוחדים!^(טא)

ואין זה דבר של מה בכך: בחג השבועות, בתוככי היכל ישיבת פוניב' המעטירה, המלאה לומדים מופלאים השוקדים על תלמודם בהתמדה ושקדנות יתירה, בכל זאת - מי שצד את עיניו מתוך כלל הבחורים המצויינים - היה דוקא רבינו (ובחור חשוב נוסף), אשר התמדתו התעלתה וגברה על כולנה, והיה שקול כנגד כולם! ולא זו בלבד,

(ט) מפי הרה"ח ר' אהרן טוסיג שליט"א.

(י) גליון בעניינא דימא (מס' 345, ב' סיון תשפ"ו).

(יא) היה זה בשנים בהם עדיין שהה אביו הק' בגולת סיביר, ורבינו עשה את החג בישיבה, אשר שימשה כביתו.